

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»

молодіжна громадська організація
«НЕЗАЛЕЖНА АСОЦІАЦІЯ МОЛОДІ»

студентське наукове товариство історичного факультету
«КОМІТЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ»

МАТЕРІАЛИ

XV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у
країнах Європи та Азії»

30 червня – 1 липня 2015 р.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Матеріали XV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії» // Збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2015 р. – 237 с.

Материалы XV Международной научно-практической интернет-конференции «Проблемы и перспективы развития науки в начале третьего тысячелетия в странах Европы и Азии» // Сборник научных трудов. – Переяслав-Хмельницкий, 2015 г. – 237 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

В.П. Коцур,

доктор історичних наук, професор, дійсний член НАПН України,
ректор ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

В.П. Коцур,

доктор исторических наук, профессор, действительный член НАПН Украины, ректор ГВУЗ
«Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды».

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

С.М. Рик – к.ф.н., доцент;
Я.О. Потапенко – д.і.н., професор;
Т.М. Боголіб – д.е.н., професор;
Г.Л. Токмань – д.п.н., професор;
Н.В. Ігнатенко – к.п.н., професор;
В.В. Куйбіда – к.біол.н., доцент;
В.А. Вінс – к.псих.н.;
Ю.В. Бобровнік – к.і.н.;

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

С.М. Рик – к.ф.н., доцент;
Я.О. Потапенко – д.и.н., профессор;
Т.М. Боголиб – д.э.н., профессор;
Г.Л. Токмань – д.п.н., профессор;
Н.В. Игнатенко – к.п.н., профессор;
В.В. Куйбида – к.биол.н., доцент;
В.А. Винс – к.псих.н.;
Ю.В. Бобровник – к.и.н.;

Члени оргкомітету інтернет-конференції:

Ю.В. Бобровнік,
А.П. Король,
Ю.С. Табачок.

Члены оргкомитета интернет-конференции:

Ю.В. Бобровник,
А.П. Король,
Ю.С. Табачок.

Упорядники збірника:

Ю.В. Бобровнік,
А.М. Вовкодав.

Составители сборника:

Ю.В. Бобровник,
А.М. Вовкодав.

СЕКЦІЯ: ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Валентина Александрова
(Київ, Україна)

**НЕ СТРИМУЙ СЕБЕ РОБИТИ ДОБРО...
(СЦЕНАРІЙ ЗАСІДАННЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ГУРТКА ДЛЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ)**

Реформування освіти в Україні вимагає пошуку шляхів якісного вдосконалення виховання учнівської молоді. Розв'язання цього завдання неможливе без переосмислення традиційної теорії і практики виховного процесу, ґрунтовного дослідження вітчизняних та зарубіжних педагогічних традицій, аналізу сучасних досягнень психолого-педагогічної науки.

Особливої уваги вимагає організація у загальноосвітньому навчальному закладі позакласної дозвілєвої діяльності старшокласників, які вже у найближчому майбутньому будуть брати активну участь у соціально-економічному, політичному і культурному житті українського суспільства. Позакласна робота є тією ланкою, що пов'язує виховний процес із суспільними змінами. Участь у ній не тільки сприяє підвищенню якості знань старшокласників, а й підготовці їх до активної практичної діяльності, розвитку творчої особистості.

У практиці загальноосвітніх навчальних закладів позакласна дозвілєва діяльність переважно проводиться епізодично та формально. Виховні заходи носять споглядацько-розважальний характер, не мають глибокої пізнавальної та особистісно розвивальної основи. У них здебільшого ігнорується ініціатива, самостійність, свобода вибору, прояв особистісного „Я” вихованця, тобто його позиція як суб'єкта діяльності. Нерідко активність старшокласників у позакласній роботі традиційно зводиться до механічного виконання ними доручень за визначеною педагогом схемою, які переважно не відповідають їх бажанням, здібностям та інтересам.

Але сьогоднішні події в Україні, коли йде братовбивча війна, коли гинуть українські молоді хлопці, чоловіки, діти, вчителі школи проводять дуже велику виховну роботу, яка спрямована на підтримку наших воїнів-захисників. Сучасна українська школа допомагає одягом, їжею, книжками, малюнками, навіть зброєю. Переважна більшість учителів-словесників проводить такі виховні заходи, які породжують у душах юних українців прояви моральної допомоги - доброти і милосердя.

Вашій увазі пропонується один із таких позакласних виховних заходів.

Тема: «Не стримуй себе робити добро...» (бесіда зі старшокласниками)

Мета: Формування в учнів уявлень про милосердя та благодійність.

Освітня: розширити уявлення дітей про милосердя і добро;

Розвиваюча: розвинути індивідуальні творчі здібності учнів, образне і логічне мислення, уяву, вміння мислити нестандартно;

Виховна: виховувати особистість, здатну провляти турботу про ближніх.

Обладнання: Ілюстрації картин художників до теми. Презентації учнів про приклади прояву милосердя і добра.

Блаженні милостиві, бо вони помилувані будуть (Мф 5. 7)

Вступне слово вчителя

Шановні друзі! Сьогодні наша бесіда присвячується дуже актуальній темі – милосердю і добру. Ось вони(на дошці) перед вами. Почнемо з милосердя.

Милосердя — це прагнення всім серцем допомогти іншим, підтримати матеріально й духовно, грошима й доброю порадою, підтримати в радості та втішити у біді. Краще за все втайні, без зайвого галасу, не сповіщаючи інших, що ти такий добрий і хороший. (Соломон)

Милосердя...не буває надмірним. (Френсіс Бекон)

Без ядра горіх ніщо, так само як і людина без серця. (Г. Сковорода)

Милосердя – найвірніший знак справжньої величі людини. (В.Шекспір)

Милосердя є найвища форма людського існування. (Ф.Достоевський)

Справжнє милосердя – це бажання приносити користь іншим людям, не думаючи про винагороду. (Х.Келлер)

Учитель. А що ж таке милостиня? Коли ми віддаємо що-небудь, що належить нам, віддаємо не по закону або обов'язку, не з метою отримати від людини щось більше, значить, по доброті серця ми творимо милостиню. Вона може бути виражена в жертві від свого статку, в жертві свого вільного часу, праці, душевної участі, у слові розради, у прощенні образи, в молитві за когось.

Святитель Іоанн Златоуст говорить про милостиню: "Велике діло милостиня. Возлюби її, бо немає нічого рівного. Вона може і загладити гріхи, і позбавити від суду. Ти мовчиш, - а вона стоїть і захищає ... Стільки-то благ від милостині, а ми про неї і не дбаємо. Дай, по можливості, хліба. Немає в тебе хліба? Дай дрібну монету. Нема дрібної монети? Дай чашу холодної води. Немає і цього? Поплач з нещасним, і отримаєш нагороду; бо нагорода дається не за вимушену, а за добровільну справу". [1]

Отже, милостиня – це те ж саме милосердя в дії.

Учениця: Я хочу доповнити слова Іоанна Златоуста про милостиню, бо сама часто подаю її нужденним.

«Милостиня - це вияв християнської любові. Звільнившись від ярма стягання багатства, людина за допомогою милостині може рухатися далі до Христа, бо милостиня — найбільш яскравий прояв любові до ближнього. Якщо знищиться милосердя, то все загине і буде винищене. Як на морі не можна плисти далеко від берегів, так і земне життя не може стояти без милосердя, поблажливості і людинолюбства» VII: 541 [2]

Учитель: Отже, як мені здалося, ти розумієш поняття «милостиня» як подання грошей бідним? Звертаюся до всіх присутніх: як ви розумієте ось такі рядки. (зачитати)

... Ви допомогли перейти на пішохідному переході людині - ви подали їй милостиню. Ви зустріли в театрі скромно одягнену людину, якій через бідний одяг не по собі, ви до неї підійшли, ласкаво з нею поговорили, так би мовити, підтримали - ви їй надали милостиню. Ви просто дали людині добру пораду, порадили їй гарну книгу з питання, яке її цікавить, подарували їй таку книгу, яка, можливо, зробить у ній душевний переворот, - все це християнська милостиня. Нарешті, часто не тільки слово, але навіть схвальний погляд має більше значення, ніж високопарні слова.

Милостиня є все те, що дає душа душі - будь то прихильність всього життя або миттєвий погляд співчуття, кинутий при зустрічі двох осіб, які на мить зійшлися і негайно назавжди розійшлися.

Милостиня, мабуть, найпростіша і найдоступніша справа, здатна оживляти нашу віру.

Учень: Я гадаю, що наймудріша милостиня - це коли людина приймає на своє постійне утримання яку-небудь беспорядну людину, чи то убогий, позбавлений можливості трудитися старий, що втратив здатність до праці, чи то сім'я беспорядних сиріт.

З новин по радіо і телебачення, Інтернету я знаю, що наші українські сім'ї з Рівненщини, Тернопільщини, Львівщини, Закарпаття, Сумщини, Київщини прийняли тисячі наших українців з Луганщини і Донеччини, які рятувались від страхіть війни. Я гадаю, що найяскравіший прояв милостині.

Учениця: Щасливий той, хто відшукає в нужді якусь юну талановиту людину, вчасно її підтримає і дасть можливість їй вибитися на дорогу. Нещодавно я прочитала про незвичайний приклад благородної і мудрої допомоги.

Один з найвідоміших російських композиторів українського походження (походив з роду Чайок) Петро Ілліч Чайковський першу половину свого життя, не маючи певного забезпечення, був позбавлений і того спокою, і духу, і того широкого дозвілля, які необхідні для артиста. Про це знала його щира і досить заможна шанувальниця Надія фон Мекк.

Учень: Вона вела з ним жваве листування, захоплювалася його творіннями, але не шукала особистого з ним знайомства, так що ці дві, настільки близькі по духу людини, ні разу в житті не зустрілися: вельми чудовий приклад чисто духовних відносин. Бажаючи надати таланту Чайковського можливість розгорнутися у всій його силі, пані фон Мекк впросила його прийняти від неї, поки він не досягне повного матеріального достатку, пенсію до шести тисяч на рік, що на сьогодні становить 65 000 доларів. Отримавши таким чином повну незалежність, Чайковський мав можливість вільно творити.

Учениця. Українське коріння давалося взнаки, композитор сумував за Україною. З 1864 він майже щороку жив в Україні в маєтку Низах на Харківщині, а 1878 — 1885 у м. Кам'янці і Браїлові на Поділлі. Тут постали його твори на українські сюжети чи такі, в яких використано українські народні мелодії: опери «Мазепа» (за Олександром Пушкіним) і «Черевички» («Коваль Вакула» за Миколою Гоголем), симфонії № 2 («Українська») та № 4, концерт для фортепіано з оркестром № 1, транскрипція фантазії «Козачок» Даргомижського для фортепіано, пісні до російських перекладів Тараса Шевченка і чимало інших. Чайковський відредагував видання церковних творів Дмитра Бортнянського у 10-ох томах (1882).

Учень. 1890 року Чайковський відвідав Миколу Лисенка в Києві й слухав його оперу «Тарас Бульба». Був одним з учасників заснування на базі музичного училища Київського відділення Російського музичного товариства Київської консерваторії. Також композитор бував у селі Олександрівка (тоді воно

називалося Гранківка) Зачепилівського району Харківської області та в селі Копилів на Макарівщині, в садибі фон Мекка.

Великодушна допомога пані фон Мекк не пройшла даремно: це була найкраща пора творчості Чайковського. Цій розумній жінці з віртуозно делікатним серцем зобов'язаний не лише один Чайковський: зобов'язана вся світова музика.

Учитель: Нещодавно ми з вами вивчали (або ще будемо вивчати) історичний роман у віршах Ліни Костенко «Маруся Чурай». У тексті роману є такий епізод, коли козак, друг Марусі Іван Іскра встиг дістатись ставки Богдана Хмельницького, для того щоб врятувати Марусю від страти. Гетьманський указ скасував вирок суду, бо «смерть повсюди, а життя одне». Хто з вас може про цю подію щось сказати? [3]

Учень: Це чудовий приклад прояву милосердя, адже карати Марусю - авторку українських пісень, молоду дівчину за те, що не зрадила своєму коханню, – злочин. Порятунком життя своєї героїні Ліна Костенко бачить у прояві людяності, милосердя.

Учитель. А тепер давайте поговоримо про добро, бо творити милосердя – значить творити добро. У тлумачному словнику С.І.Ожегова поняття «добро» має таке значення:...все позитивне, хороше, корисне (бажати добра комусь). Як бачимо, ці поняття – синоніми.

Вислови про добро

Стережися злого, чини добре.

Не роби іншому того, чого собі не бажаси.

За добро добром платять.

Добро далеко розходиться, а лихо ще далі.

Все добре переймай. А злого уникай.

Будеш творити добро – щасливим будеш.

(Розмова про нинішні прояви милосердя і добра)

Учень. Поспішайте творити добро, вчіться співчувати. Не намагайтеся комусь зробити зло, причинити біль, тому що за це рано чи пізно ви будете покарані. Колись ви також можете опинитись у скрутній ситуації, і вам ніхто не подасть руки. Пам'ятайте! Як ви ставитесь до цього світу, таким боком і світ до вас повернеться.

Учениця. Якщо ви зростете добрими людьми, то буде й вам всюди добре, бо, як каже народна мудрість: «Доброму скрізь добре!» А коли ви будете робити зло, коли ваше серце стане жорстоким, то і світ до вас повернеться жорстокістю і злом. Не забувайте про це ніколи. Нехай у вашому серці завжди живуть велика любов і доброта, щирість і співчуття, людяність і щедрість.

Учень

Красиво жити не заборониш

І з Божою допомогою, можливо,

Ти десь в чомусь переможеш,

І справді, Бог тобі допоможе!

Допоможе він тобі любити,

Бути добрим, чесним і безстрашним,

Добро на всій землі дарувати

І жити в гармонії в світі нашому!

Учениця.

Добрим бути зовсім не просто.

Не залежить доброта від зросту,

Не залежить доброта від кольору,

Доброта - не пряник і не цукерка.

Тільки треба, треба добрим бути,

І в біді один одного не забути.

І закрутиться земля швидше.

Якщо будемо ми з тобою добріші.

Добрим бути зовсім не просто.

Не залежить доброта від зросту.

Учитель: Всім нам не легко у сьогоднішній скрутний час, але пам'ятаймо, що поруч є люди, яким набагато гірше. І ми можемо хоч на крихту покращити їхнє життя своїм ставленням, усмішкою, теплим поглядом.

Сьогодні ми говорили про Добро і Милосердя. Ви збагатилися знаннями про Милосердя і Добро. Хотілось би, щоб після цієї розмови кожен з вас осмислив свою життєву позицію і став добрішим, кращим, досконалішим.

Тема добра і милосердя не завершується на сьогоднішньому засіданні гуртка. Ми її обов'язково продовжимо.

До наступних зустрічей!

Учениця.

*Ти добро лиш твори всюди,
Хай тепло тобі повнить груди.
Ти посій і доглянь пшеницю,
Ти вкопай і почисти криницю,
Волю дай, нагодуй пташину,
Народи і зрости дитину!
Бо людина у цьому світі
Лиш добро повинна творити.*

Література:

- 1-2. Учення Св. Іоанна Златоуста про багатство, бідність, власність і милостиню. Життя святих (вибрані) українською мовою – К. : Вид. від. УПЦ Київ. Патріархату. – Т. 6 : Листопад-грудень. – 2008. – С. 127,151.
3. Ліна Костенко. Роман у віршах «Маруся Чурай». -Кіровоград: Степова Еллада, 1999.
4. І.С.Олійник, М.М.Сидоренко. Українсько-російський і російсько-український фразеологічний словник.К: Радянська школа, 1978.
5. С.И.Ожегов.Словарь русского языка, М: Рус. яз.,1984 - С.150;С.311.
6. В.И.Даль.Толковый словарь живого великорусского языка.- М:Рус.яз.- Медиа; Дрофа, 2008 – Т.», С.327.

**Алишер Аманов
(Ташкент, Узбекистан)**

ГРАММАТИК ТАРЖИМА БИЛАН БОҒЛИК АЙРИМ ЛИНГВОДИДАКТИК МАСАЛАЛАР

Хозирги пайтда хар томонлама етук, жахон андозалари талабларига жавоб бера оладиган малакали мутахассислар тайёрлаш масаласи таълим тизими олдида турган энг мухим вазифалардан бири хисобланади.

Хозирда улар ижтимоий хаётнинг барча жабхалари учун жуда зарур. Замонавий малакали мутахассисдан чукур билим касбий махорат билан бирга компютер саводхонлиги ва албатта чет тиллардан бирини билиш талаб этилади, чунки у уз мехнат фаолиятида хорижий манбаларда чоп этилган уз касбига оид материалларни укиб таржима кила олиши, уни амалиётга тадбик кила билиши, хорижлик хамкасби билан ишга доир фикр алмаша билиши керак. Бунинг учун замонавий мутахассис маълум даражадаги суз бойлигига эга булиши лозим, шундагина у хорижий тилдаги матнни уз она тилисига таржима кила олиши ва фикрни хорижий тилда ифодалай билиши лозим шунинг учун хам таржима чет тили укитиш методикасида мухим урин эгаллаб келган. Агар чет тили укитиш тарихига назар ташлайдиган булсак энг аввал грамматик таржима методи шаклланганлигини гувохи буламиз. У икки куринишда булган: лексик таржима ва текстуал (матн) таржима.

Биринчиси, яъни лексик таржима методида асосий эътибор лексик бирликлар (сузлар) ва бир-бири билан мантикий боғлик булиши шарт булмаган гапларни таржима килишга каратилади. Бу купрок сузларни гапларда ишлата билиш куникмаларини шакллантиришда машк килиш воситаси булиб хизмат килган. Иккинчи куриниш яъни текстуал таржимада эса маълум мавзу асосида бир-бири билан мантикий боғлик гаплар тузиш оркали таржиманинг махсули сифатида матн олинади ва чет тили урганиш маълум мавзулар буйича тузилган матнлар асосида олиб борилади. Бу лексик - таржима методига нисбатан бир кадам олга силжиш сифатида талкин килиниши мумкин, чунки у лексик таржима - методига нисбатан бир катор афзалликларга эга. Чет тили урганишда мантикий боғлик гаплардан ташкил топган яхлит матндан фойдаланиш маълум мавзу асосидаги матнларни таржима килишда асосий эътибор таржима оркали ахборот олиш ва ахборот беришга каратилиши ушбу методнинг ижобий томонларидан биридир. Бу укувчиларда аввал матнни сузма суз таржима килиш сунг эса уни адабий таржима килиш куникмаларини устиради. Адабий таржима деганда матн таржимасига нисбатан ижодий ёндашув назарда тутилади. Шу йул билан талабаларда хорижий тилдаги матнни укиш ва уни лугатдан фойдаланилган холда мустакил таржима килиш куникмалари шакллантирилади. Бундан куриниб турибдики, чет тили укитиш методикасининг илк боскичларида таржима укув материални урганишда уни тушуниб олиш ва мустахамлашда асосий восита булиб хизмат килган. Аввал, купрок она тилидан чет тилига, кейинрок эса чет тилидан она тилига таржима килишга эътибор каратилган.

XIX аср урталарида чет тилларни укитишда асосий эътибор грамматик ходисаларни системали урганишга йуналтирилган. Бунга сабаб уша даврда грамматик таржима методи тарафдорлари Гегелнинг фалсафий карашлари тахсири остида булиб, улар грамматика мантикий фикрлашни устиришда ёрдам беради ва чет тили укитишда грамматикани урганиш бирламчи булиши керак деган фикрда булганлар. (Рахмонов И.В.).